

SZEMFÉNYVESZTÉS

avagy:

A beszélő köntös anekdotája

Szóval tetszik? Hát szó, ami szó, szép is ez a ruha, szívem. Csak az a baj, manapság olyan kevés alkalom adódik rá, hogy fölvegyem. Pedig legszívesebben mindig ebben járnék. Hogy drága volt-e? Meghiszem azt! Ne is kérdezd. Sokkal érdekesebb ennél a története. Tulajdonképpen nem is a ruha története, de mégiscsak annak a sztorinak a végén lett a ruha. Minden jó, ha a végén jó a ruha szabása, nemde, szívem? Ha ez egy beszélő köntös volna, sok embert el tudna szórakoztatni azok közül, akik most csak egyszerűen megjegyzik, hogy hét nyelven beszél.

Megpróbálom elmondani, bár a férjem sokkal érdekesebben adja elő a sztorit, tudod, kiforgatott aranyköpésekkel meg minden. Nagyon mulatságos tud lenni, hisz ismered, ezt a történetet is mintha rászabták volna. Többször elmesélte már és mindig másként, de minden alkalommal osztatlan sikert aratott. Mostanában az emberek, nem tudom, miért, de állatian szeretik az ilyen sztorikat, jobban röhögnek rajtuk, mint egy pornó viccen...

Rendszerint titokzatosan csippent a szeme sarkával, hisz tudod, szívem, ez milyen mulatságos-bohókás nála, aztán még titokzatosabban jegyzi meg: ezt a ruhát, kérem szeretettel, a Zsozsóci nagynénijének szeme világával vásároltuk...

Ó persze, te nemigen ismered a Málka nénit! Ott húzódik meg a kishálóban, nem sok vizet zavar, az igaz, mert vak, s a tetejében még öreg is, s így nem tud összevissza császkalni a lakásban. Kivezetjük a vécére meg vissza, aztán csak ül és bámul. Igen. Málka néni talán az egyetlen vak, aki a szemével bámul. No nem rám vagy rád, vagy az ablakon ki. Ő egy gyűrűre bámul. Hibbant is az öreglány, abba dilizett be, hogy megvakult úgy huszonkét éves korában, idegala-

pon vagy mi. Ha lehet hinni neki, gyönyörűséges tündérlona volt a maga idejében. De hát minden vénasszony a legszebb lány volt annak idején. Te is jól ismered, szívem, az ilyen hol volt, hol nem volt, valahol a menopauzán innen, ahol még túrnak a kurtafarkú malacok kezdetű vénasszony-meséket, melyek mindenikében van egy-egy vagy több ugyancsak gyönyörű férfi, amilyen manapság nem terem a sifonérban.

Nos, a Málka néni életében is volt egy ilyen falvédőről jött, kifent bajszerű bájlóvag, az ő gyűrűs vőlegénye. Igen ám, de amikor Málka néni megvakult, és az orvosok kerek perccel megmondták, hogy örökre vak marad, ebből a tüneményes vőlegényből valóban tünemény lett, ahogy ezt a férjem mondja: eltünemény. Olyan sietősen lépett le, ami nem is csoda, hogy még a gyűrűt is elfelejtette visszakérni. (Vagy abban az időben még volt egy szemernyi szégyenérzet a férfiakban?) Régi szép idők! Tudod, szívem, akkor a vőlegények még foglaló-gyűrűt vagy micsodát vettek menyasszonyuknak a karika mellé. Olyan szép, köves gyűrűt, legtöbbször briliánszal. Hányszor mondtam Palinak, hogyha abban az időben élünk, nekem most talán két ilyen gyönyörű ruhám lenne!

No, de ne vágjunk mindjárt a dolgok velejébe. Tehát Málka néninek megmaradt az a gyönyörű briliáns az elröppent palimadártól, meg a mit sem érő szüzessége, s ő ott rostokolt vakon, egy gyönyörű vőlegény emlékével (akit állítólag ma is maga előtt lát), s ezért egy életen át az a dicső cél lebegett lelki szemei előtt, hogy visszanyerje a szeme fényét, ami a férjem szerint úgy ragyoghatott valamikor, ha a vőlegényére nézett, mint a kurvák segge karácsonykor.

Málka nénit különben örököltük a vakságával, emlékeivel, gyűrűjével meg dilijével együtt. Jóatyám öccse hagyta ránk örökségbe, mielőtt elpukkant, igaz, aztán egyebet se. Lelkünkre kötötte, hogy ne passzoljuk át az aggmentrösztöz, pedig ó dehogy, hisz úgyse veszik fel, vannak jó módú rokonai, akiknek az összkomfortjába csak ő hiányzott, semmi más.

Az öreglány különben csendes jószág, jámbor, szót se panaszkodik, mint azok a két szemmel megáldott vénasszonyok, akik mindenkinek elmesélik a rokonok fintorgó pofáját. Pedig pingpongoztak vele épp eleget, lökdöstek egyik helyről a másikra. Sokszor sajnálom, hogy az én képemet sem láthatja, mert arról aztán ugyancsak mesélhetne, hisz úgy néz ki, tőlünk viszi el a hullaszállító, ahogy Pali mondaná: az élet vak markotányosnője innen kap obsitot. Meg aztán, szó köztünk maradjon, még rendes is volna (nyugodna békében!), ha már nem lenne, mert ami ékszere volt szép lány korából, azt mind elosztogatta, mi is kaptunk egyet-kettőt belőlük, például ez itt a fülemben, ez a zafir... Csak azt a briliánsot nem adta az istennek se, mert, képzeld, szívem, azzal „gyógyítgatta” a szemét! Valamelyik hülye mondhatta neki, hogy a gyémánt javítja a látást, s a vénasszony erre a fejébe vette, hogy azzal a gyűrűvel visszavarázsolja a szeme világát, s azzal együtt a vőlegényét, csak kitartóan kell nézze. Hát bámulta is a két vak szemével vagy negyven évig, s hiába kértük, nem adta. Egyszer dühömben a fejéhez vágtam, hogy mit gondol, él-e még az álomlovag, s ha igen, épp olyan bájlevente-e? A vénasszony tök dilis, de akkor úgy emelte a gyűrűről rám azt a fénytelen szemét, hogy egy pillanatra megbántam, pedig biz’ isten nem vagyok én egy irgalmas szamaritánus. De aztán újból a gyűrűt dédelgette...

A férjemmel néha jót röhögtünk azon, milyen kár, hogy a vénasszony nem nézhet tükörbe, mert akkor jól el tudná képzelni az álomlovagon esett változásokat is, akiről azóta melleleg mit se hallott, de ez őt igazán nem zavarja. Málka néni csak ült és bámulta a gyűrűt. Te atyaúristen! Negyven évig bámulta vakon azt a gyönyörű briliánsot, olykor-olykor révetegen elmotyogta, hogy mintha javulna a szeme, de azt nem mondta, miből észleli. Ez egyszer úgy felcukkolt, hogy elhatároztam: ha fene fenét eszik is, megszerzem, magyarán – ellopom. S hidd el, szívem, ezért egy pillanatig sem éreztem semmi szégyent vagy lelki furdalást.

Kiterveltem a módját. Megfigyeltem, hogy azt a gyűrűt gyakran lehúzza, s úgy tartja a szeme elé, mert annyira lefogyott már, hogy két ujjára is ráfért volna. Ilyenkor hüvelyk- és mutatóujja közé csippentette, szinte becézte. Bizony sokat ültem, a szobájában, hallgattam a süket szövegét a vőlegényéről meg effélékről, amíg egy alkalmas pillanatban „véletlenül” úgy meglöktem a kezét, hogy elejtette a gyűrűt. No persze, tettem magam, hogy keresem, húztam az időt, aztán kijelentettem, hogy valahova elgurult a sok kacat között, holnap, napvilágnál majd újból keresgélni fogom, de most fáradt vagyok. Hű, hogy kiverte a vezérdilit! Félttem, még felveri a blokkot, pedig azelőtt olyan csendes volt, mint a lepkesóhaj, de most toporzékolt úgy ültében, mutatta, hogy arra, arra (te, tényleg arra volt!), öklével verte a fejét, szóval azt hittem, még kárt tesz magában. Hát újból letérdeltem, aztán nemsokára előhúztam azt a csiszoltüveg bóvligyűrűt, amit jó előre megvásároltam már, tudod, szívem, a kislányok hordanak olyat, de a formája, az egészen hasonlított ahhoz a briliánshoz. Azt nyomtam a kezébe, hogy na, itt van, aztán tűnés ki, s mutatom a férjemnek az igazit.

Éppen nagyban dúlt az örvendezés, amikor a Málika néni szobája megtelt sivalkodással. Mint akinek a szemét veszik! Berohanok, hát az öreglány talpon áll, toporzékol, üvölti, hogy ez nem az, ez nem az, ő negyven-mit-tudom-én-hány évig nézte azt a gyűrűt, ismeri, mint a tenyerét, s úgy nézett a vak szemeivel, hogy isten bizony belém állt a frász. Csitítottam, alma, csak a földhöz vágta. Felvettem, ordított, köpködött, zagyvált összevissza, amíg le nem nyomtam az ágyra és befogtam a száját a tenyeremmel. Miközben kapálózott, én magyaráztam neki, lőttem a süket szöveget, de aztán ennyi makacs megátalkodottság után fölment bennem a lift, s ráripakodtam: fogja be a száját, én látom azt a gyűrűt, kezeskedem, semmi hiba benne, az ugyanaz... És igen, kénytelen voltam mellékelni egy pofont is a nyomaték kedvéért.

Erre aztán elhallgatott. Nem tudom, a pofon hatott-e rá vagy a látó szemek igazsága, ám azóta nem szól, csak bámulja azt a vacak üveget. Igaz, mintha valahogy másként, mint az igazit, s azt sem emlegeti már, hogy gyógyul a szeme, vagy hogy milyen volt a bájfiú a rákócibajszával. Az igazság az, hogy alig merek megfordulni a szobájában, mert olyankor valahogy úgy néz, igen, *néz*, hogy a cidri végigtapizza a hátam. Bizony isten, szívem, azt nem lehet kibírni, rossz érzésem van tőle, pedig tudom, hülyeség.

Ja, hogy a gyűrű? Igen sajnálom, de nem tudtam hordani, pedig gyönyörű ékszer volt. Lötyögött az ujjamon, meg aztán nem akartam bevetetni belőle, mert attól tartottam, ha nálam marad, még elfeledkezem, s egyszer véletlenül rátéved a keze, vagy megérzi, amikor fürdetem. Az ilyesmit sose lehet tudni ezeknél. Szóval félttem, na...!

Aztán megjött Médi Ausztriából, tudod, az unokahúgom. Rajta láttam meg ennek a gyönyörű ruhának a testvérét. Onnan a modell. Nagyon megkívántam, de akkor pillanatnyi pénzzavarban voltam, hát eladtam a gyűrűt egy feketéző ékszerésznek. Tudom, becsapott az a rohadék, a fene megette volna, manapság ott csapnak be, ahol érik. De hát így is megérte. Kitellett az árából ez a ruha meg egy-két apróság...

Hát ezért mondja Pali, hogy ezt a hét nyelven beszélő köntöst a Málka néni szeme világával vásároltuk. Büszke is rám, amikor ebben lát, mert igazán remekül adja ki az alakomat, ugye, szívem? Csak az a kár, manapság olyan kevés alkalom van rá, hogy fölvegyem, pedig én legszívesebben ebben laknék. Ha olykor ezen szomorkodom, Pali csippent a szeme sarkával a maga bohókás-mulatságos módján: sajnos, kicsibogár, erre a legközelebbi alkalom a Málka nénid temetése lesz.

Hogy nem elég komoly az ilyen alkalomra? Ó, szívem, de hát mi komoly egyáltalán manapság!?